UNIJA POSLODAVACA
CRNE GORE

Broj: 1638/14

Podgorica, 04.07.2014.godine

Vlada Crne Gore
Ministarstvo ekonomije
n/r ministra, gospodina Vladimira Kavarića

Predmet: Inicijativa za izmjene i dopune Zakona o zaštiti potrošača

Poštovani gospodine ministre,

I. Uvodne napomene

1. Približavanje danu početka primjene Zakona o zaštiti potrošača 22.07.2014. godine još jednom je samo potvrdilo, što je Vama dobro poznato, nedovoljnu spremnost subjekata primjene odnosnog zakona kako bi isti potvrdio djelotvornost, odnosno ciljeve uslijed kojih je predmetnim zakonom i uređena oblast zaštite potrošača pri kupovini i drugim oblicima prometa proizvoda na tržištu.

Pojačana medijska pažnja povodom više poslovnih skupova raznih aktera direktno involviranih u primjeni odnosnog zakona, a posebno Privredna komora CG, te Unija poslodavaca CG, izvjesno dodatno potenciraju moguće probleme primjene odnosnog zakona već sa 22.07.2014. godine.

2. Čini se da zakonom ostavljen rok od 6 mjeseci od dana stupanja odnosnog zakona nije bio dovoljan obveznicima primjene da „spremno“ odgovore na sve izazove unapređenja oblasti zaštite prava potrošača, posebno onog dijela potrošača koji se u svim demokratskim društvima dodatnom zaštitom dovode u položaj nepostojanja bilo kakvih razlika ili nejednakog postupanja.

Dan početka primjene odnosnog zakona dodatno opominje na stanje nespremnosti primjene pojedinih odrednica sadržanih u odnosnom zakonu.

S ciljem izbjegavanja mogućih tenzija koje mogu uslijediti uslijed postupanja pojedinih aktera na tržištu Crne Gore markirali smo, ovom prilikom, ključni problem koji se svodi na izmjenu čl. 7 st. 4 odnosnog zakona.

ADRESA IX CRNOGORSKE BRIGADE BR.11, 81 000 PODGORICA TELEFON +382 20 209 250 FAX +382 20 209 251
WEB WWW.POSLODAVCI.ORG E-MAIL UPCG@T-COM.ME ŽIRO RAČUN 540-1000031470821-57

Podsjećanja radi, odredba čl. 7 st.4 glasi: "(4)Podaci u obavještenju o robi moraju biti odštampani, napisani čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivim štampanim slovima na crnogorskom jeziku, kao i na odgovarajućem znakovnom jeziku koji koriste slabovide osobe."

Odnosni stav je proizašao iz amandmanskog djelovanja neposredno na Skupštini Crne Gore koji je i rezultiralo donošenjem odnosnog zakona.

Uočavajući konkretni problem, pojedine institucije su već iskazale svoj stav, kao što je to učinila Privredna komora CG predloživši izmjenu člana 7 stav 4 novom formulacijom koja bi mogla da glasi:

"Podaci u obavještenju o robi moraju biti odštampani, napisani čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivim štampanim slovima na jeziku koji je u službenoj upotrebi, a mogu se označavati i na odgovarajućem znakovnom jeziku koji koriste slabovide osobe."
(Odnosni predlog prati i odgovarajuće obrazloženje. Svoj stav Privredna komora CG je i Vama adresovala aktom br:020-1049 od 19.06.2014.godine)

3. Unija poslodavaca CG je 20.06.2014. godine održala sastanak na kojem su prisustvovali i predstavnici Tog ministarstva (gospodin J. Rabrenović), predstavnici Uprave za inspekcijske poslove (gospođa N. Đurđić), predstavnici ovlašćenih organizacija koje štite slabovide osobe-Savez slijepih CG (gospodin G. Macanović), te više predstavnika–članica UPCG.

Iz osnova razmjene mišljenja radi razriješenja pojedinih nedoumica o postojećem stanju stvari na tržištu roba Crne Gore, a u dogovorenom-dodatnom roku uslijedilo je niz mogućih predloga za razriješenje primjene čl. 7 st.4 odnosnog zakona, koje bi bile u interesu svih učesnika na tržištu, a što bi obezbjedilo povoljan ambijent i otklonilo trošenje nepotrebne energije i mogućih konflikata u predmetnoj stvari.

II. Mogući predlozi

UPCG smatra cjelishodnim u predmetnoj stvari iznalaženje kompromisnog rješenja za primjenu čl.7 st.4 odnosnog zakona, a koje nužno podrazumjeva minimalne izmjene i dopune istog. Rješenje koje predlaže UPCG kao moguće:
-ne povrijeđuje ustavni princip po kojem su svi pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo;
-ne povrijeđuje princip slobode preduzetništva;
-ne povrijeđuju postulati iz Zakona o zabrani diskriminacije.

Naprotiv, ponuđenim rješenjima, u interesu svih aktera prometa proizvoda na tržištu Crne Gore stanje zbilje se dovodi u realan fokus posmatranja. Visok stepen kompromisa pri ovom posebno iskazuje ovlašćena organizacija slabovidih-Savez slijepih CG.

ADRESA IX CRNOGORSKE BRIGADE BR.11, 81 000 PODGORICA TELEFON +382 20 209 250 FAX +382 20 209 251
WEB WWW.POSLODAVCI.ORG E-MAIL UPCG@T-COM.ME ŽIRO RAČUN 540-10000314708 21-57

Osnovom dodatnih sugestija svojih članova UPCG smatra da ima osnova pokrenuti ovu inicijativu, u tom pravcu UPCG konfiguriše svoj predlog tako što smatra:

-da Vlada CG, imajući u vidu ovu inicijativu, te već pomenutu inicijativu PKCG, obezbjedi predlog izmjena i dopuna kako bi se u hitnom postupku u Skupštini CG, prije isteka i redovnog (proljećnog) zasjedanja i donijele Izmjene i dopune ovog zakona.

-podobnim predlog pojedinih izmjena i dopuna koje se odnose na čl. 7 st.4 Zakona, a koji je sadržan u prilogu ove inicijative i čini njen sastavni dio.

III. <u>Zaključna napomena</u>

Inicijativa UPCG je, cjenimo, izbalansirana i vremenski korektno projektovana akivnost koja treba da preduprijedi nastupanje problema uslijed ishitrenog postupanja bilo koje strane involvirane u primjeni ovog zakona. Ista stvara oportune uslove, budući da prepoznaje poželjne kompromise koji doprinose dobroj poslovnoj i društvenoj atmosferi, kada je u pitanju ova oblast odnosa. Nasuprot ovom, rigidna primjena sada važeće odredbe čl.7st.4 Zakona teško da bi bila kome od koristi.

Generalni sekretarijat

Prilog: Kao u tekstu (Amandmani sa obrazloženjem)

<u>Dostaviti:</u>

1x naslovu

1x Savezu slijepih CG

1x Savjetu za unapređenje poslovnog ambijenta...

ADRESA IX CRNOGORSKE BRIGADE BR.11, 81 000 PODGORICA TELEFON +382 20 209 250 FAX +382 20 209 251
WEB WWW.POSLODAVCI.ORG E-MAIL UPCG@T-COM.ME ŽIRO RAČUN 540-1000031470821-57

Prilog

Amandman I

U članu 7 stav 4 mijenja se i glasi:

„(4) Podaci u obavještenju o robi moraju biti odštampani, napisani čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivim štampanim slovima, na jeziku koji je u službenoj upotrebi.“

Poslije stava 5 dodaje se novi stav 6 koji glasi:

“(6)Ministarstvo nadležno za poslove ekonomije donosi podzakonski akt o listi proizvoda i podacima u obavještavanju slabovidih osoba na odgovarajućem znakovnom jeziku.”

Sadašnji stav 6 postaje stav 7.

Obrazloženje

Obaveza obavještavanja o robama koje građani kupuju na tržištu ne može biti realizovana učestalom praksom rukopisnim naznakama kao uputima, bez jasnih i jednostavnih elemenata koji se ističu na robi, odnosno njenoj ambalaži, je neodrživa. Čak i kada nema rizika postupanja „upotrebom“ rukopisa i sl. odnosna obavještavanja ne mogu biti, kako sada glasi, dio stava 4 „na crnogorskom jeziku“. Iz prostog razloga, što takva formulacija nije saglasna odredbama čl.13 st.3 Ustava Crne Gore po kojoj „u službenoj upotrebi su i srpski, bosanski, albanski i hrvatski“.Dodatno, ne manje i uslijed činjenice da ogroman broj artikala na tržištu Crne Gore „potiče“ iz zemalja bližeg okruženja, što pomenuto rješenje u sada važećem djelu člana ne poznaje. Nadalje, opstanak postojećeg djela formulacije dodatno bi ugrozilo slobodu preduzetništva iz čl. 59, te principe ekonomskog uređenja sadržane u čl. 139 Ustava Crne Gore (slobodno i otvoreno tržište, konkurencija i dr.)

Međunarodni i domaći propisi, i u pitanjima zaštite potrošača, decidno štite određene kategorije lica, a posebno slabovide osobe. Nespremnost sektora trgovine, odnosno svakog ko se nađe u ulozi trgovca, da za protekli period od stupanja na snagu ovog zakona preduzme mjere i aktivnosti i u pravcu obavještavanja na znakovnom jeziku (sa izuzetkom značajnog broja farmaceutskih proizvoda, gde je to obezbjeđeno) je evidentna. Budući da za sada Zakon, osim kako je to „pokrio“ čl.7 st.4, nema detaljnije naznake koje evidentno sobom nosi necjelovito rješenje čl.7 st.4, samo dodatno problematizuje nužnost detaljnijeg uređenja pitanja upotrebe znakovnog jezika. Nama se čini da to, na osnovu ovlašćenja iz zakona, ima osnova detaljnije urediti podzakonskim aktom. Time će se pomoći svim akterima, učesnicima na tržištu, a naročito slabovidim licima. U kreaciji za ponuđena rješenja za podzakonski akt izvjesno pored predstavnika Tog ministartsva, UPCG, PKCG, nesumnjivo treba uključiti predstavnike institucija koja štite slabovida lica (Savez slijepih CG) kako bi se došlo do mogućih i realnih rješenja koja

ADRESA IX CRNOGORSKE BRIGADE BR.11, 81 000 PODGORICA TELEFON +382 20 209 250 FAX +382 20 209 251
WEB WWW.POSLODAVCI.ORG E-MAIL UPCG@T-COM.ME ŽIRO RAČUN 540-1000031470821-57

relaksiraju ovaj problem. Sam sadržaj podzakonskog akta izvjesno podrazumjeva set uočljivih elemenata, kao što su vrsta artikla (prehrambeni proizvodi, alkoholna i bezalkoholna pića, sredstva za higijenu, cijene i sl). Dobar putokaz za predmetno čini i viđenje Saveza slijepih Crne Gore, što ne treba da promakne pažnji budućeg podzakonskog akta.

Amandman II

U članu 184 poslije stava 2 dodaje se novi stav 3 koji glasi:

„Izuzetno, podzakonski akt iz član 7 stav 6 ovog Zakona donijeće se do 1.03. 2015. godine“

Obrazloženje

Ovim amandmanom stvara se prostor da se u smirenom ambijentu razmotre sve korisne inicijative, posebno Saveza slijepih, a nesumnjivo UPCG I PKCG, što će se prepoznati tokom rada radne grupe koje bi obrazovalo Ministarstvo ekonomije. Opredeljenje da rok za donošenje odnosnog podzakonskog akta bude 1.03.2015. godine imalo je u vidu nezaobilazne, sledujuće činjenice kao što su: završetak i redovnog proljećnog zasjedanja Skupštine CG, intenzivnih aktivnosti vezanih za izvršavanje obaveza Tog ministarstva iz osnova Programa rada Vlade CG za 2014.godinu, a nesumnjivo i činjenice relativnog „zatišja“ uslijed prakse da je mjesec avgust mjesec godišnjih odmora.

ADRESA IX CRNOGORSKE BRIGADE BR.11, 81 000 PODGORICA TELEFON +382 20 209 250 FAX +382 20 209 251
WEB WWW.POSLODAVCI.ORG E-MAIL UPCG@T-COM.ME ŽIRO RAČUN 540-10000314708 21-57